

## Elementi i kriteriji ocjenjivanja te načini i postupci vrednovanja

**Elementi vrednovanja** u nastavnom predmetu Povijest u svim su ciklusima:

- **činjenično znanje:** poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije. Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja Povijesti
- **konceptualno znanje:** poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Riječ je o konceptima vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada na povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja.
- **proceduralno znanje:** poznavanje i primjena odgovarajućih metoda, postupaka i procedura u radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti

**Načini vrednovanja, provjeravanja, ocjenjivanja i evaluacije:** usmena provjera znanja, pisana provjera znanja, istraživački radovi

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                             |                       |
|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------|
| usmena provjera znanja | Učenička znanja se provjeravaju usmenim putem najčešće na početku sata. Usmeno ispitivanje se ne najavljuje i može biti svaki sat. Učenik se na svakom satu može javiti za usmenu provjeru znanja. Iz usmene provjere znanja učenik ostvaruje ocjene koje se upisuju u elemente činjenično i konceptualno ili proceduralno znanje. Usmena provjera znanja može obuhvaćati i usmenu provjeru analize povijesnog izvora iz čega se ostvarena ocjena upisuje u element proceduralno znanje.<br>Nedopustivim ponašanjem tijekom provjeravanja (usmenog, pisanog i sl.) smatra se razgovaranje s drugim učenicima, korištenje podsjetnika, mobitela, pametnog sata i sličnih uređaja. Takva će ponašanja biti primjereno sankcionirana, a provjera znanja poništena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                             |                       |
| pisana provjera znanja | Pisani ispit piše se 2-4 puta tijekom školske godine, najčešće nakon velikih obrađenih cjelina. Termini pismenih ispita stoje u vremeniku. Ako se zbog nepredviđenih i neodgodivih okolnosti neće moći održati najavljena pisana provjera znanja prema vremeniku, učenici će prethodno biti obaviješteni. Neposredno uoči pismene provjere znanja obrađeni sadržaji će se vježbati i ponoviti na satu. Pisani ispit sastoji se od dva dijela i ostvaruju se dvije ocjene koje se upisuju pod elemente činjenično i konceptualno znanje. Ako učenik iz pisane provjere znanja ostvari negativnu ocjenu istu može ispraviti samo pisanim putem i to na prvom satu nakon analize pisane provjere znanja. U slučaju ponovljenog negativnog ishoda, učenik će ocjenu moći ispraviti na kraju polugodišta. Pisanim putem može se i provjeravati pisana analiza povijesnog izvora. Iz pisane provjere analize povijesnog izvora ostvaruje se jedna ocjena koja se upisuje u element proceduralno znanje.<br>Nedopustivim ponašanjem tijekom provjeravanja (usmenog, pisanog i sl.) smatra se razgovaranje s drugim učenicima, korištenje podsjetnika, mobitela, pametnog sata i sličnih uređaja. Takva će ponašanja biti primjereno sankcionirana, a provjera znanja poništena. | <b>Postotak ( %) bodova</b> | <b>Ocjena</b>         |
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>90 – 100</b>             | <b>Odličan (5)</b>    |
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>80 – 89,99</b>           | <b>Vrlo dobar (4)</b> |
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>60 – 79,99</b>           | <b>Dobar (3)</b>      |
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>50 – 59,99</b>           | <b>Dovoljan (2)</b>   |
|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>0 – 49,99</b>            | <b>Nedovoljan (1)</b> |

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| istraživački radovi | Umjetna inteligencija smatra se korisnim alatom koji može ubrzati istraživanje i pretraživanje interneta, no često je i nepouzdan izvor informacija te nikako ne može biti autor učeničkih radova. Ako se utvrdi da je učenik rad koji je izradila umjetna inteligencija potpisao kao svoj, taj će se rad smatrati plagijatom i biti vrednovan negativnom ocjenom. |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Element        | Činjenično znanje                                                                                                                                                                                                                                             | Konceptualno znanje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Proceduralno znanje                                                                        |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nedovoljan (1) | Unatoč potpitanjima i navođenju od strane učitelja/učiteljice nije odgovorio na više od polovice pitanja, odgovori su površni. Neispravno navodi i koristi povijesne pojmove.                                                                                 | Ne prepoznaje povijesne sadržaje na karti. Unatoč potpitanjima i navođenju od strane učitelja/učiteljice nije odgovorio na više od pola postavljenih pitanja. Učenik nije usvojio ključne pojmove vezane uz kronologiju. Niti uz veliku pomoć učitelja/učiteljice ne opisuje karakteristična obilježja prošlih društava i razdoblja niti izrađuje najjednostavnije crte vremena. | Učenik ni uz pomoć učitelja/učiteljice ne uspijeva analizirati povijesni izvor.            |
| Dovoljan (2)   | Učenik prepoznaje samo temeljne pojmove i najvažnije povijesne događaje i ličnosti, djelomično koristi povijesnu terminologiju te je u svom znanju nesamostalan.                                                                                              | Površno i s pogreškama razvrstava ljude, događaje i promjene u vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i određuje tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Površno i s pogreškama određuje povijesne sadržaje na povijesnoj karti ili se ne zna koristiti slijepim kartama.                                                                 | Učenik uz dosta pogrešaka i uz veliku pomoć učitelja/učiteljice analizira pov. izvor.      |
| Dobar (3)      | Učenik prepoznaje samo najvažnije povijesne pojmove, događaje i procese. Potrebno mu je dosta pomoći učitelja/učiteljice, njome se uglavnom zna koristiti, poneka pitanja učitelja/učiteljice mogu ga zbuniti.                                                | Većinu ljudi, događaja i promjena razvrstava u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira trajanje povijesnih događaja i promjena. Uz pomoć učitelja/učiteljice izrađuje crte vremena. Na slijepe karte unosi veći dio traženih sadržaja.                                                                                      | Učenik uz pomoć i vođenje učitelja/učiteljice analizira pov. izvor uz manje pogreške.      |
| Vrlo dobar (4) | Uz neznatnu pomoć definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom. Učenik koristi povijesnu terminologiju. U usmenom i pismenom izlaganju sistematičan je i točan, ali | Točno razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Izrađuje točne crte vremena. Usporedne tablice zbivanja <b>izrađuje uz pomoć učitelja/učiteljice.</b>                                                                                | Učenik uz minimalnu pomoć učitelja/učiteljice analizira pov. izvor, točno i strukturirano. |

|             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             | sporiji. Učenik usvojio sve ključne pojmove, ali ne može sve u potpunosti pojasniti.                                                                                                                                                                                                                                                           | Točno uočava te objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti. U slijepe karte unosi gotovo sve tražene povijesne sadržaje.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Odličan (5) | Samostalno definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom. U usmenom i pismenom izlaganju sistematičan je i točan. Učenik samostalno koristi odgovarajuću povijesnu terminologiju. Učenik usvojio sve ključne pojmove te ih može samostalno pojasniti. | Točno i argumentirano razvrstava ljude, događaje i promjene u ispravna vremenska razdoblja (orijentacija unutar razdoblja i kroz razdoblja) i rekonstruira tijek i trajanje povijesnih događaja i promjena. Samostalno izrađuje točne i cjelovite crte vremena i usporedne tablice zbivanja.<br>Točno uočava te objašnjava povijesne sadržaje na povijesnoj karti i donosi zaključke. Samostalno i precizno u slijepe karte unosi tražene povijesne sadržaje.<br>Događaje i procese tumači kao uzročno-posljedični slijed, razumije uzroke različitih motiva pojedinaca i društvenih skupina, može protumačiti međuovisnost događaja u različitim zemljama. Opisuje i povezuje razloge i rezultate povijesnih događaja, situacija i promjena u proučavanim razdobljima. Donosi ispravne zaključke o promjenama i kontinuitetima unutar šireg povijesnog konteksta. | Učenik samostalno i točno analizira povijesni izvor ili historiografiju, od definiranja vrste izvora do podataka o vremenu nastanka izvora, autoru, razlogu zbog kojeg je izvor nastao, što je sadržaj izvora, do samostalnog uočavanja stava autora o pov. događaju/osobi. |

## Pribor za nastavu

Učeničeva obveza je na svakom satu imati: bilježnicu (proizvoljnih oblika i dimenzija, ali preporuka je većeg formata), udžbenik, radnu bilježnicu. Mobilni i tablet dio su pribora koji učenici ne moraju imati svaki sat na nastavi povijesti, već samo kad nastavnik unaprijed najavi zbog potrebe nastavnog sata.

## Zaključna ocjena

Zaključna ocjena temelji se na cjelokupnom radu učenika tijekom školske godine (od rujna do lipnja), uzimajući u obzir njegov odnos prema obavezama i zalaganje. Zaključna ocjena ne mora biti aritmetička sredina svih ocjena, već se određuje na temelju uspjeha u tri ključna elementa vrednovanja: **činjenično znanje, konceptualno znanje te proceduralno znanje**. U zaključnu ocjenu također ulaze sve bilješke, praćenja i zapažanja. Učenik/učenica za pozitivnu zaključnu ocjenu mora imati pozitivno ocjenjene sve teme/cjeline u nastavnoj godini te predane sve praktične radove. Ako je uspjeh učenika iz dva od ta tri elementa vrednovanja nedovoljan, zaključna ocjena će biti nedovoljan, neovisno o uspjehu u trećem elementu.

Ukoliko se vrednovanjem ustanovi da učenik nije usvojio ishode predviđene kurikulumom (ima neispravljene negativne ocjene, osobito veći broj njih), učenik će biti upućen na dopunski rad.